

Postoperativ behandling av underbensamputerade med ORD och silikonhylsa

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Postoperativ behandling vecka 1-3](#)
[Applicering av Össur Rigid Dressing \(ORD\)](#)

[Applicering av liner](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Beskrivning av den postoperativa behandlingen av underbensamputerade patienter på Hallands sjukhus Varberg

Postoperativ behandling vecka 1-3

- ORD – Össur Rigid Dressing, är ett stelt vakuumbandage som används för att kontrollera ödem, förhindra knäkontrakturer samt skydda stumpen den första tiden efter en underbensamputation. Den finns i två storlekar, Small och Large.
- ORD sätts på i samband med operation. Allt material finns på operation och nytt beställs hem i samma takt som det förbrukas.
- ORD skall som regel användas 1 vecka postoperativt dygnet runt. Därefter nattetid ytterligare 2 veckor, ev. längre om behov finns, t.ex. fallrisk nattetid eller risk för knäkontraktur.
- ORD skall, när den används dygnet runt, tas av 3 ggr/dag i ca 15 minuter. Då kan även polstringen lindas av och stumpen inspekteras. Vid ett av de tre tillfällena, förslagsvis på morgonen, rekommenderas att förbandet pumpas om.
- En vecka postoperativt bedömer läkare såret och om det är ok att komma igång med kompressionsbehandling med silikonhylsa.
- Sjukgymnast eller Ortopedingenjör provar ut silikonhylsa och kompressionsstrumpa Tensitube i samband med att ORD:n tas bort 1 vecka postoperativt. I enskilda fall kan stumpen behöva formlindas. Remiss skall skrivas till OTA.
- Silikonhylsa används enligt schema. Målet är att patienten skall kunna använda den 1 timma förmiddag och 1 timma eftermiddag under dag 1, därefter utökas tiden med en timma varje dag upp till 4 timmar fm och em. Övrig dagtid används kompressionsstrumpa Tensitube och nattetid används ORD som beskrivet i punkt 3.
- Det är vanligt att området runt amputationssåret är ömt så tidigt efter operation och det kan göra ont att ta på och av silikonhylsan. Detta brukar dock släppa när den sitter på. Om hylsan orsakar så mycket smärta att det inte fungerar får man ta av den i förtid. Man bör dock fortsätta med behandlingen både förmiddag och eftermiddag men kan acceptera att den används under en kortare tid. Patienten bör aldrig vara helt utan ödemkontrollerande förband och skall alltså alltid ha kompressionsstrumpa eller formlindning när inte silikonhylsan används.
- Efter varje användning skall silikonhylsan tvättas av med tvål och vatten, torka av med en handduk som rullas ihop och får ligga kvar inuti hylsan. Hylsan förvaras rättvänd – inte ut och in. En gång i veckan kan den dagliga rengöringen kompletteras med alsolsprit.

- **Vid utskrivning från sjukhuset**
 - När patienten skrivs ut skall ORD-förband och pump samt silikonhylsa och kompressionsstrumpa skickas med. Ansvarig sjukgymnast överrapporterar till vederbörande kommunsjukgymnast. Instruktioner om hantering av ORD och silikonhylsa skickas med till eventuell hemtjänst eller boendets personal. Pumpen skall tillbaka till avdelning 3B/C när den inte används längre. ORD är för enpatientsbruk och slängs när behandling är slutförd. Pumpen rengörs med sprit.
 - Patienten skall kallas till återbesök till ortopedmottagningen 3 veckor postoperativt för suturtagning samt 3 månader postoperativt om patienten inte initialt bedöms bli protesbrukare.
- **Övrigt**
 - Pumparna ligger i skåpet vid barren på 3C och i sal 22 på 3B och är märkta Sjukgymnastiken samt ett nummer. Där finns även en lista för ifyllnad när pumparna lånas ut.

Applicering av Össur Rigid Dressing (ORD)

(ORD ska appliceras ovanpå sårförband och lämplig polstring till amputationen. Två personer behövs för att applicera bandaget.

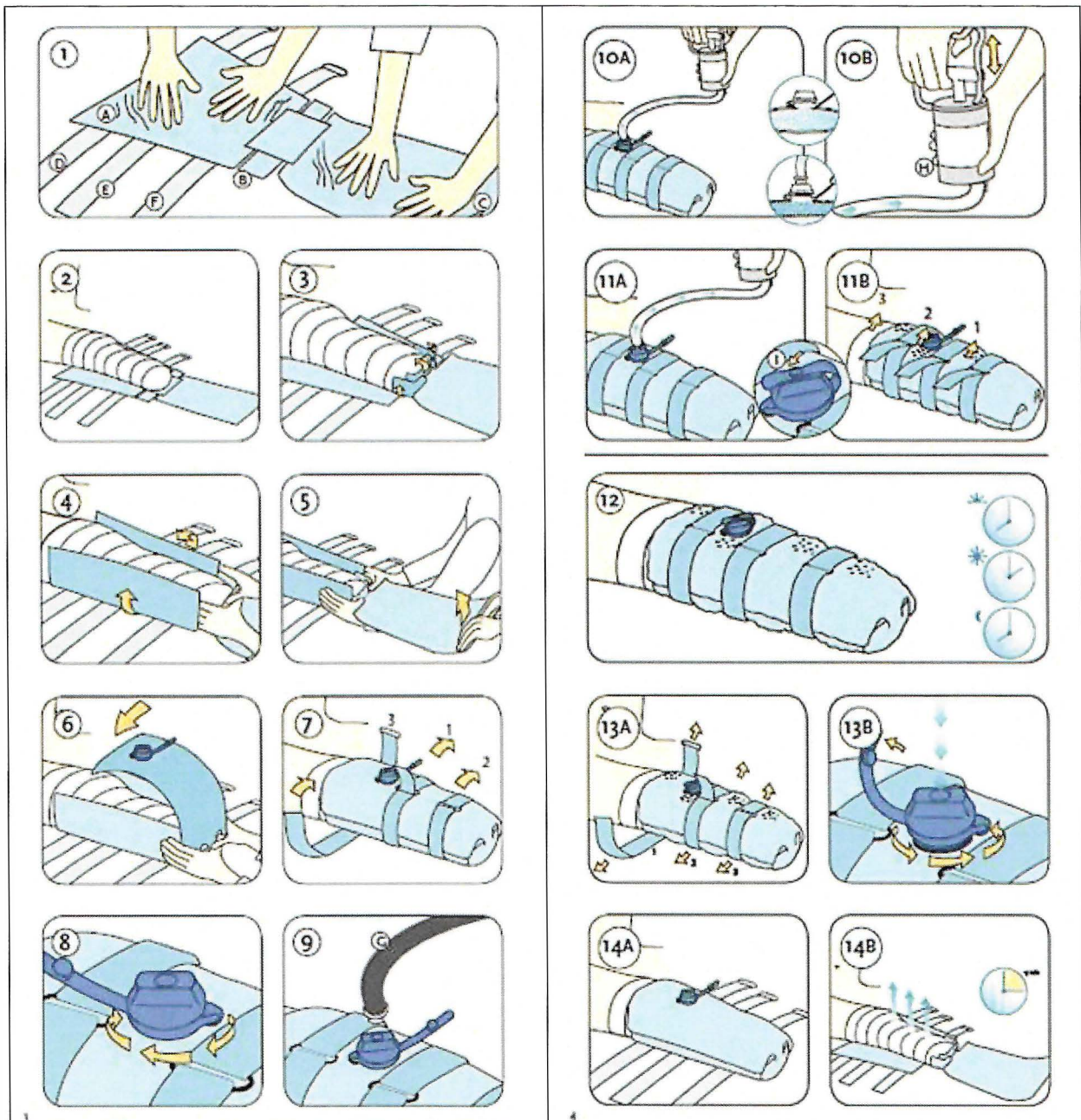
OBS: ORD skall inte vara i direkt kontakt med huden på något ställe. Bandagering och polstring av stumpen är viktigt men skall inte överdrivas, eftersom funktionen av ORD kan försämrans vid för mycket polstring.

- Applicera ett absorberande sårförband och linda hela stumpen omsorgsfullt med t.ex. polstring och tubigrip.
- Jämna ut materialet i ORD innan det appliceras.
- Person ett lyfter amputationsstumpen och person två för in den posteriora (bredare) delen av vakuumbandaget under stumpen.
- Se till att stumpändan placeras i mitten på det distala skalet.
- Slåta ut och vik in flikarna på det distala skalet så tätt som möjligt mot stumpändan.
- Person ett håller det distala skalet på plats medan person två viker upp det posteriora skalet. Det är viktigt att en person hela tiden håller formen på det distala partiet av bandaget. Fäll upp det anteriora skalet och placera det ovanpå och utanför de posteriora kanterna.
- Spänn det centrala bandaget, det är viktigt att en person fortfarande håller formen på den distala delen av bandaget.
- Spänn sedan det distala bandet och till sist det proximala bandet. Ventilen skall befinna sig mellan det proximala och det centrala bandaget.
- ORD är nu på plats och vakuum kan appliceras för att forma bandaget.
- **Applicering av vakuum.**
 - Skruva åt ventilen ordentligt. Sätt slangen i ventilen. Håll slangen rak och pumpa ur luften; ju mer luft som avlägsnas desto stelare blir bandaget. Tag bort slangen när önskad effekt har erhållits och sätt locket på ventilen.

- Spänn banden igen när luften har evakuerats, först det distala, sedan det centrala och sist det proximala. Banden behöver inte spännas åt så hårt, bara tillräckligt mycket för att bandaget inte glider i samband med rörelser och mobilisering.

Nedan finns bildanvisningar samt en länk till en film från produktutvecklarna som visar hantering av ORD:n.

https://www.youtube.com/watch?v=d_C9wbW7sLI

Applicering av liner

Såret ska vara omlagt med ett absorberande och heltäckande förband. Vänd linern ut och in så att så mycket som möjligt av dess botten exponeras. Placera den direkt mot stumpen. Se till att linerens botten ligger an mot stumpen så att ingen luftspalt bildas.

Rulla upp linern hela vägen längs benet. Var noga med att undvika veck. Om det går trögt att rulla på linern kan handsprit tas på utsidan av linern.

Känn efter längs hela linern att det inte finns några luftfickor. Om det finns luftfickor ska påtagningen av linern göras om.

Det är av fördel om patienten själv kan ta på och av linern.

Nedan finns en film från produktutvecklarna om hantering av Össurs postop-liner.

<https://www.youtube.com/watch?v=miO9aCh2KFc>

Uppdaterat från föregående version

Ersätter 2020-07-06. Ändringar gjorda under flera rubriker.